

SECODES, UN INSTRUMENT DE COOPERACIO A L'ABAST DE LA GENT GRAN

1.- ELS SERVEIS D'ASSESSORS VOLUNTARIS

Entre les organitzacions que coope- ren al progrés social i econòmic dels paï- sos en desenvolupament, n'hi ha que ho fan mitjançant els serveis dels anomenats "consultors seniors". Normalment, els consultors seniors són pre-jubilats o jubilats procedents del sector privat o bé de les administracions públiques, dispo- sats a acceptar missions d'ajuda al desenvolupament, de durada curta, com a voluntaris no remunerats. Aquestes organitzacions són denominades genè- ricament "serveis d'assessors volunta- ris".

Quan treballen eficaçment, poden afa- vorir les relacions culturals i comercials dels seus països respectius. Això es considera positiu sempre que sigui com- patible amb el principi de no subordinar mai allò que convé al desenvolupament internacional a cap altra finalitat, com- presa la promoció dels interessos nacio- nals.

Els serveis d'assessors voluntaris tenen fonts de finançament molt varia- des: estatals, autonòmiques, provincials, municipals o privades. Llurs fonts priva- des de finançaments poden ser empre- ses grans o petites, associacions d'em- presaris, fundacions, entitats benèfiques, associacions professionals, institucions religioses, persones físiques, i els matei- xos assessors voluntaris.

L'"European Senior Consultants" (ESC) i el "Reseau Européen du Béné- volat Economique" (REBE) són exem- ples dels mecanismes de cooperació existents entre els serveis d'assessors voluntaris. Fins ara han tingut lloc quatre conferències mundials de representants d'aquests serveis.

2.- L'ORIGEN DE SECODES

Al nostre país, el treball voluntari no remunerat dels jubilats o pre-jubilats en benefici del Tercer Món ha tingut fins ara una acceptació molt minoritària. Darrerament es pot entreveure un canvi d'actitud, que potser és motivat per la reducció de l'edat de jubilació i per una consciència més clara de les injustícies i desequilibris internacionals. El fet és que tendeix a créixer el nombre d'ho- mes i dones amb llarga experiència professional disposats a dedicar temps i esforç a la cooperació amb el Tercer Món per motius desinteressats.

Per avaluar la magnitud d'aquest fet, a finals del 1988 CIDOB va decidir de portar a cap una enquesta d'opinions i disponibilitat dels professionals en si- tuació de jubilació per a cooperar al desenvolupament del Tercer Món. L'en- questa es va fer juntament amb CI- DEAL, HEGDA i IEPADE per tot l'Estat. CIDOB es va encarregar de fer-la a Catalunya, al País Valencià i a les Illes.

Paral·lelament, CIDOB va escriure als principals serveis d'assessors vo- luntaris de tot el món per sol·licitar infor- mació sobre els seus principis, obje- ctius, estructura, mètodes i activitats. La resposta de les institucions consultades va consistir en la tramesa de molta do- cumentació i en una invitació per a par- ticipar a la Quarta Conferència Mundial de Serveis d'Assessors Voluntaris que va tenir lloc a Wassenaar, Països Bai- xos, del 1 al 4 de maig de 1989.

SENIORS PER A LA COOPERACIO I EL DESENVOLUPAMENT (SECO- DES) va néixer per voluntat d'un grup de jubilats, els quals van respondre a l'enquesta de CIDOB i van endegar la gestació de la futura associació i les seves primeres pases, inspirant-se en les associacions d'assessors existents, sense prendre'n cap en particular com a model. El fet d'haver participat a la

Conferència de Wassenaar va ajudar molt a comprendre la natura, les aspira- cions, els problemes i les motivacions d'aquestes associacions.

3.- PRINCIPIS I OBJECTIUS

SECODES és una associació civil, sense finalitat de lucre, independent, apolítica i no confessional domiciliada a la seu de CIDOB, carrer Elisabets 12, Barcelona. La seva assemblea general constitutiva va celebrar-se el 6 de març del 1990. Els seus objectius són:

- contribuir al progrés social i econò- mic dels països en desenvolupament, mitjançant la prestació d'assessora- ment a llurs institucions i empreses públiques o privades i a d'altres agents econòmics i entitats al servei de la comunitat.

- contribuir a que persones amb experiència professional i nivell de for- mació adients a les necessitats del Tercer Món puguin dedicar part del seu temps lliure a prestar assessorament directe o serveis de suport en el marc de la cooperació al desenvolupament.

SECODES observa els principis de solidaritat, dignitat i llibertat humanes i de defensa de la qualitat de vida. Es compromet a desplegar totes les seves activitats sense competir amb les em- preses consultores, sense minvar les oportunitats d'ocupació remunerada i sense privilegiar cap font de forniment de serveis o d'equipaments.

4.- SOCIS

El Consell Directiu de SECODES

admet com a soci actiu a qualsevol persona que ho sol·liciti amb voluntat de contribuir desinteressadament als fins estatutaris de l'associació i tingui capacitat per a fer-ho, a judici del Consell.

SECODES manté un fitxer informatitzat dels seus socis actius, on es recullen llurs dades personals i altres informacions necessàries per identificar fàcilment les activitats que cada soci pot accomplir, en quines circumstàncies i per quant de temps. Quasi tots els socis actius són jubilats o pre-jubilats amb àmplia experiència de treball acumulada en alguna ocupació, ofici o professió útil pel desenvolupament econòmic i social. La idoneïtat d'un soci actiu per a una missió o encàrrec extern s'avalua en primera aproximació per la seva fitxa i es determina en ferm mitjançant un comitè de selecció, amb l'ajut de consellers experimentats.

Enviar missions de cooperació al Tercer Món implica tot un mecanisme de gestió, amb funcions d'estudi, disseny, preparació, enllaç, suport, avaluació i moltes altres activitats de reraguarda. Per això, no cal ni convé que tots els socis actius estiguin disposats a prendre part personalment en missions de cooperació. Els que hi prenen part, ho fan com a ambaixadors de bona voluntat, disposats a compartir coneixements, perícia i experiència amb els sol·licitants de llurs serveis.

El perfil ideal d'aquests socis actius de "primera línia" es pot definir així:

- Tenen bona disposició per transmetre els seus coneixements i la seva experiència pràctica;
- Estan disposats a prestar els seus serveis amb despeses, assegurances i viatges pagats però sense remuneració;
- Estan interessats a contribuir al desenvolupament del Tercer Món;

- Respecten la cultura i les estructures socials i polítiques dels països en desenvolupament;
- No tenen cap prejudici de raça, religió, origen o nacionalitat;
- Estan en bones condicions físiques i psíquiques, i poden adaptar-se al clima i forma de vida dels països del Tercer Món;
- Tenen independència econòmica i estan disposats a acceptar instruccions i orientacions;
- Estan disponibles a curt termini.

La Fundació CIDOB és soci protector de SECODES. Això assegura una base ferma de col·laboració entre aquestes institucions i facilita l'accés a les bases de dades i al fons documental.

5.- ACTUACIONS

SECODES pot organitzar missions d'assessorament de curta durada per mitjà dels serveis dels seus socis actius. Les despeses de viatge, allotjament, manutenció, assistència mèdica i assegurances d'accidents i de responsabilitat civil són satisfetes pel receptor dels serveis o per una altra entitat col·laboradora. Les condicions de reclutament i les modalitats financeres i tècniques s'especifiquen cas per cas mitjançant convenis entre SECODES i els receptors dels serveis.

Actualment, el col·lectiu dels socis actius de SECODES té capacitat per a assessorar principalment en els següents camps d'activitat:

- agricultura, alimentació, zootecnia i desenvolupament rural;
- enginyeria mecànica, química, de mines i d'obres públiques;
- economia, planificació i gestió empresarial;

- ciències de l'educació, antropologia i assistència social;
- ecologia, boscos i gestió de recursos naturals renovables;
- salut pública, medicina, farmàcia i veterinària;
- disseny, seguiment i avaluació de projectes de cooperació.

En conjunt, els socis actius de SECODES tenen experiència de treball adquirida a l'Àfrica, Amèrica Llatina, Àsia i Europa.

El Comitè d'Actuacions de SECODES, amb l'ajut dels grups de treball temàtics i geogràfics, és l'òrgan encarregat d'examinar qualsevol sol·licitud de serveis, decidir si pot ésser atesa i, si és així, determinar les modalitats d'actuació pertinents a fi de satisfer-la amb eficàcia i promptitud.

A més de les missions d'assessorament, SECODES té altres formes d'actuació tals com conferències, cursos, seminaris, estudis i publicacions.

6.- RECURSOS

Les despeses de funcionament de SECODES es cobreixen amb contribucions de caràcter altruista per part de persones físiques i jurídiques, compreses les quotes anuals dels seus socis actius i les donacions o prestacions de serveis dels seus socis protectors i d'entitats col·laboradores. S'han iniciat gestions per obtenir el recolzament del programa SPRINT de la CEE, el qual dóna suport institucional als serveis d'assessors voluntaris dels seus països membres sempre que els serveis que es prestin siguin gratuïts.

Xavier Prats i Llauredó

*Enginyer forestal, conseller de la FAO.
President de SECODES.*